

Sprawozdanie merytoryczne z działalności Stowarzyszenia Civitas w roku 2018.

1. Realizacja projektu „Szkoła Obywatelska Civitas 2018”

Dotacja z UM Dąbrowa Górnicza, okres realizacji 1.03-31.12.2018r

Zrealizowane zadanie było projektem partnerskim. Partnerami było 7 dąbrowskich szkół: ponadgimnazjalnych: I LO, II LO, III LO, VLO, Zespół Szkół Ekonomicznych, Zespół Szkół Technicznych, Zespół Szkół Sportowych.

Wszystkie zakładane w projekcie cele zostały osiągnięte.

Uczestnicy projektu- uczniowie ze szkół biorących udział w projekcie:

- wzmocnili swoje kompetencje społeczne i obywatelskie
- podnieśli poziomu wiedzy z zakresu procesu rewitalizacji miasta
- podnieśli wiedzę i umiejętności dotyczącą korzystania z dostępnych narzędzi partycypacji społecznej, w tym w szczególności z budżetu partycypacyjnego
- podnieśli poziom wiedzy dotyczącej funkcjonowania NGO i samorządu
- nabyli umiejętności diagnozowania problemów lokalnych i wprowadzania własnych programów naprawczych
- zdołali wiedzę dot. możliwości wpływu na rozwiązywanie lokalnych problemów
- podnieśli wiedzę i umiejętności z zakresu edukacji konsumenckiej z szczególnym uwzględnieniem zrównoważonego rozwoju i sprawiedliwego handlu
- podnieśli wiedzę dot. praw człowieka i mechanizmów dyskryminacji, równouprawnienia płci
- zwiększyli świadomość znaczenia aktywności społecznej jako podstawy przyszłych sukcesów zawodowych i budowania autorytetu środowiskowego

Uczniowie wzięli udział w trzech modułach warsztatowych. Poprzez zastosowanie aktywizujących metod pracy każdy z uczestników miał możliwość zaangażowania w działania, które były tak skonstruowane, aby młodzież w praktyczny sposób mogła wykorzystać i zastosować zdobytą wiedzę, sprawdzić nabyte umiejętności. Pierwszy warsztat to moduł obejmujący tematy kształtujące tzw. kompetencje psychospołeczne, drugi warsztat dotyczył aktywizacji społecznej i obejmował tematy dot. m.in. przeciwdziałaniu dyskryminacji, kompetencji samorządów lokalnych, różnych form partycypacji społecznej, a także dot. działalności w organizacjach pozarządowych i pracy wolontarystycznej. Uczestnikom przybliżone zostały zmienione zasady dąbrowskiego budżetu obywatelskiego. W I i V LO uczniowie dzielili się wiedzą i doświadczeniami na temat Szkolnego Budżetu Partycypacyjnego, który funkcjonuje w ich szkołach. Uczestnicy zostali także wprowadzeni w proces rewitalizacji miasta i w projekt Fabryka Pełna Życia.

Moduł trzeci poświęcony był edukacji konsumenckiej bez której niemożliwe jest budowanie społeczeństwa obywatelskiego, tj. takiego, w którym konsumenci są w stanie dokonać refleksji nad indywidualnymi wzorcami konsumpcji, przeanalizować ich wpływ na globalne społeczeństwo, środowisko i indywidualną jakość życia. Uczniowie zwiększyli m.in. wiedzę w temacie świadomej konsumpcji, idei Fair Trade i tego, że to właśnie odpowiedzialne zachowania konsumentów mogą mieć wpływ na politykę wielkich koncernów. Pod hasłem „wiem co jem, wiem co kupuję” młodzież, porównując kilkanaście popularnych produktów spożywczych, dowiedziała się na co zwracać uwagę czytając ich skład. Uczniowie poznali także sposoby manipulacji, często bardzo wyrafinowane, stosowane powszechnie przez koncerny i sieci sprzedażowe. Scenariusze zajęć były autorskimi materiałami trenerów dostosowanymi do wieku uczestników i stopnia

dojrzałości grupy, a program warsztatów uwzględniał wyniki analizy potrzeb przeprowadzonej na początku zajęć.

Poprzez tak skonstruowany i zrealizowany projekt młodzież biorąca udział w projekcie została zachęcona i zainspirowana do aktywności społecznej i do angażowania się w rozwój społeczności lokalnej

2. Realizacja projektu „Eko-Odkrywcy”

Dotacja z UM Dąbrowa Górnicza, okres realizacji 01.02-30.06.2017r

Wszystkie zakładane cele zostały osiągnięte dzięki realizacji zaplanowanych działań.

Poprzez zastosowanie nowatorskich, metod i działań, które sprawdziły się w poprzednich edycjach, zwiększyła się świadomość i wrażliwość 97 dzieci 6-8 lat z terenu Dąbrowy Górniczej oraz dorosłych mieszkańców na problemy związane z ochroną środowiska naturalnego, zrównoważonym rozwojem, bioróżnorodnością, gospodarką odpadami, wykorzystania naturalnych zasobów.

W szczególności:

- wykształciły się postawy proekologicznych poprzez zastosowanie aktywnych form pracy i doświadczania przyrody w miejscu życia
- wykształciły się u uczestniczących dzieci umiejętności społecznych takich jak: wspólne działanie, porozumiewanie się, słuchanie, negocjowanie, zadawanie pytań i stawianie hipotez, empatii.
- podniósł się poziom wiedzy dot. zrównoważonego rozwoju i życia mieszkańców DG-
- poprzez zastosowanie zróżnicowanych form informacji i edukacji ekologicznej
- udało się integracja działań dzieci i dorosłych wokół problematyki systemów ekologicznych

Zgodnie z założeniami warsztaty, oparte na pedagogice zabawy, prowadzone były aktywnymi metodami pracy tak, aby każde dziecko było zaangażowane w samodzielne doświadczanie, odkrywanie i przeżywanie. Wykorzystano metody pobudzające twórcze myślenie, dostosowane oczywiście do wieku i poziomu wiedzy uczestników: elementy eksperymentów naukowych, technik ruchowych, zabaw plastycznych, parateatralnych. Wszystkie warsztaty rozpoczynały się zabawą otwierającą, podczas której każde z dzieci, w formie przygotowanej zabawy odpowiadało na proste pytania związane z otaczającą przyrodą, jako miejscem życia, wypoczynku. Przy pomocy prowadzących dzieci szukały istniejących w przyrodzie powiązań oraz różnych, często niekorzystnych skutków ingerencji człowieka.

Pierwsze warsztaty, to warsztaty dot. problematyki korzystania z zasobów wodnych zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. W dramowej (parateatralnej) konwencji warsztatu maluchy wcieliły się w rolę kosmonautów, specjalnie przeszkolonych do ekologicznych misji ratunkowych. Tym razem ich zadaniem było uratowanie planety Beta Gama 6, której mieszkańcy, jak okazało się po wnikliwej analizie małych detektywów, zużyli dostępne zasoby wodne. Podczas zajęć dzieci wykonywały serię prawdziwych eksperymentów dot. obecności wody w przyrodzie, układały przygotowane puzzle w zabawie: „Gdzie ukryła się woda?”. Doprowadziło to do końcowego wniosku, że woda jest wszędzie, ale też, że są miejsca, gdzie nie ma jej pod dostatkiem i jak ważna jest oszczędność wody i utrzymanie jej czystości. Na sam koniec tej pierwszej przygody dzieci odbudowały Źródło Dobrych Pomysłów, składając je z kropli, na których każdy przedstawił graficznie swój pomysł na oszczędzanie wody.

Drugie warsztaty dotyczyły tematyki wykorzystania różnych źródeł energii zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. Tu motywem przewodnim były smoki, stworzone samodzielnie przez uczestników, z których każdy utożsamiał różny rodzaj energii odnawialnej. Był więc Smok Wiatru, Smok Wody i Smok Słońca, bawiąc się dzieci uczyły się w jaki sposób i do czego pozyskuje się energię z alternatywnych źródeł.

Trzecie warsztaty odbywały się pod hasłem Wiem co jem. Na zajęciach dzieci zdobyły wiedzę i umiejętności związane z tworzeniem zbilansowanej diety dostosowanej do ich potrzeb wiekowych, czytaniem etykiet na produktach spożywczych, dowiedziały się jakich substancji unikać w jedzeniu, zapoznają się z terminami

tłuszcze trans czy MMO. Program warsztatów promował idee ekologicznego stylu w życiu codziennym. Druga część trzeciego spotkania to zabawa związana z umiejętnością segregowania śmieci.

Tak więc mali Eko Odkrywcy nauczyli się jak oszczędzać wodę, energię, czym są źródła odnawialne oraz recykling oraz na co trzeba zwracać uwagę kupując produkty spożywcze. W trakcie warsztatów uczestnicy mogli nie tylko rozwijać swoje zdolności twórcze i myślenie kreatywne ale też doskonalić umiejętności bycia w grupie. Finał projektu odbył się w malowniczej scenerii Pogorii III (ośrodek CSiR), gdzie 16.czerwca zorganizowany został rodzinny piknik ekologiczny. Nie zabrakło wspólnych gier i zabaw, rodzinnej gry terenowej warsztatów artystycznych czy studia stylizacji dziecięcej. W przygotowanych grach, zabawach edukacyjnych, warsztatach artystycznych mogli brać udział dzieci i dorośli. Uczestnicy rodzinnej gry terenowej pod hasłem „Zostań Eko-bohaterem” otrzymali nagrody, w tym także mapy i przewodniki przyrodnicze po Dąbrowie Górniczej oraz sadzonki ziół, drobne gadżety otrzymały także dzieci uczestniczące w warsztatach. Wszystkie założone działania przeprowadzone zostały zgodnie z harmonogramem i wcześniejszymi założeniami, co pozwala na stwierdzenie, że zarówno cel główny jak i cele szczegółowe zostały w pełni osiągnięte.

3. Realizacja projektu „Prowadzenie Klubu Osiedlowego „Aktywuj się” na osiedlu Łęknice w Dąbrowie Górniczej”

Dotacja z UM Dąbrowa Górnicza, okres realizacji 1.01-31.12.2017r

Wszystkie zakładane w projekcie cele zostały osiągnięte dzięki zrealizowanym działaniom.

Klub Aktywuj się działa na osiedlu Łęknice, na terenie Zespołu Szkół nr4- partnera w projekcie 5 dni w tygodniu, od poniedziałku do piątku, w godz. 15.30- 19.00. Jest miejscem przyjaznym mieszkańcom w każdym wieku, miejscem spotkań mieszkańców umożliwiającym odbudowanie relacji sąsiedzkich, strefą aktywnego i kreatywnego bycia, w której systematycznie odbywają się m.in. zajęcia sportowo- rekreacyjne, warsztaty interdyscyplinarne, spotkania, dyskusje, imprezy międzypokoleniowe. Działania klubu obejmują pracę animatorów organizujących gry i zabawy integracyjne, którzy dbają o to, żeby Klub był przyjaznym miejscem, gdzie oprócz planowych zajęć, można przy kawie czy herbacie poczytać prasę lub książkę, czy po prostu porozmawiać lub zagrać w ping ponga lub w gry planszowe.

Każdego tygodnia na terenie klubu odbywało się kilka zajęć sportowo- rekreacyjnych prowadzonych są przez doświadczonych instruktorów przeznaczonych dla różnych grup wiekowych: m.in. taniec, gimnastyka w wodzie, gimnastyka połączona z siłownią, joga, sztuki walki, tenis stołowy itp. Poza zajęciami wymagającymi obecności instruktorów, chętni mieli możliwość skorzystania ze stołów pingpongowych.

Systematycznie odbywały się także interdyscyplinarne warsztaty twórcze i rozwojowe prowadzone przez wykwalifikowanych trenerów i animatorów, które umożliwiały uczestnikom rozwinięcie swoich zdolności twórczych, podniesienie poziomu kreatywnego myślenia, lepszego poznania własnego potencjału, zdobycie nowych umiejętności

Przykładowe warsztaty:

-w ramach Pracowni Rozwoju Osobistego warsztaty ogólnorozwojowe, wzmacniające umiejętności psychospołeczne, radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych,

- Warsztaty kreatywne: Z czym to się je, czyli spotkania kulinarne, podczas których uczestnicy mieli okazję poznać mało znane u nas warzywa i owoce i sprawdzić ich zastosowanie, przygotowując na miejscu pod kierunkiem prowadzących różne potrawy

-Warsztaty gier planszowych propagujące gry niestandardowe, ćwiczące pamięć, refleks, umiejętności psychomotoryczne

- Warsztaty plastyczne i twórcze dla dzieci, m.in.: sztuka i zabawa, warsztaty majsterkowania i tworzenia

z niczego i ze wszystkiego, tworzenie ozdób świątecznych i masek karnawałowych, zagipsowani-odlewy gipsowe, kasztaniaki, jesienne inspiracje.

- j. angielski dla dzieci i dla seniorów

Program zajęć jest dopasowywany do potrzeb i oczekiwań mieszkańców, w związku z tym jest modyfikowany zgodnie z ich sugestiami.

Dodatkowym elementem działań klubu są spotkania, wykłady, warsztaty inicjowane przez samych uczestników. W minionym roku kontynuowane były oddolne inicjatywy, czyli. spotkania przy gitarze ze wspólnym śpiewaniem, prężnie działająca grupa robótek ręcznych pod nazwą „Zszyjmy się”. Kontynuowane były też tzw. Mikrowyprawy, czyli kilkugodzinne wyprawy w ciekawe okoliczne miejsca. W minionym roku odbyło się 6 takich wyprawy w ciekawe geograficzno- przyrodnicze, a mało znane okolice naszego miasta. W kolejnym roku na pewno inicjatywa będzie kontynuowana.

Poza systematycznymi zajęciami istotnym elementem angażującym mieszkańców osiedla były organizowane imprezy okazjonalne, podczas których promowano nie tylko aktywne spędzanie czasu wolnego ale także działania międzypokoleniowe skierowane do całych rodzin.

W marcu przed Świątami Wielkanocnymi odbyły się tradycyjnie już, rodzinne warsztaty zdobienia pisanek różnymi technikami, w których uczestniczyło ponad 30 osób- dorosłych i dzieci.

W czerwcu i we wrześniu uczestnicy Klubu zaangażowani byli w działania na terenie ogrodu społecznego na terenie Fabryki Pełnej Życia, m.in. rodzinne pikniki, rajdy rowerowe.

W grudniu odbyły się warsztaty tworzenia ozdób świątecznych do domu i na stół, a także spotkanie przedświąteczne ze zdobieniem pierniczek i wspólnym kołędowaniem.

Wszystkie zorganizowane w Klubie imprezy cieszyły się dużym zainteresowaniem mieszkańców w różnym wieku. Przybyli bardzo chwalili dobrą organizację, różnorodność oferowanych atrakcji i ciekawą aranżację.

Dzięki tak skonstruowanym działaniom zwiększył się poziom wiedzy uczestników projektu w zakresie aktywnych sposobów spędzania czasu wolnego oraz poziom umiejętności twórczych i uwrażliwienie na sztukę. Wzrosły także kompetencje społeczne uczestników, poziom wiedzy dotyczącej własnych zasobów, kreatywnego myślenia. Uczestnictwo w zajęciach przyczyniło się także do rozwoju postaw aktywności, w szczególności wśród dzieci i seniorów, oraz do promowania zdrowego trybu życia

4. Realizacja zadania „Letnia Akademia 50+”

Dotacja z UM Dąbrowa Górnicza, okres realizacji 1.07-31.08.2017r

Akcja dla mieszkańców miasta trwała przez całe wakacje i cieszyła się dużym powodzeniem.

Została przygotowana i przeprowadzona w oparciu o sprawdzone wzory z ubiegłorocznych edycji. Sprawdziła się formuła zajęć w Parku Hallera, podczas których oprócz stałej grupy uczestników, dołączali przechodzący mieszkańcy w różnym wieku.

Nowe elementy zostały wprowadzone na podstawie badania potrzeb seniorów- uczestników naszych projektów.

- **W każdy poniedziałek:**

Trening Nordic Walking

Zajęcia w Parku Hallera, 10-20 osób

- **W każdą środę do południa godz.10**

Gimnastyka połączona z treningiem na siłowni pod chmurką w Parku Hallera, opcjonalnie – sala Centrum Formy, uczestniczyło 10-20 osób

- **W każdą środę po południu godz.17**

Latino Solo dla każdego , nauka tańca w Parku Hallera, opcjonalnie- sala szkoły tańca Marengo, uczestnicy 20-35 osób

- **W każdy czwartek godz.17**

Tai Chi relaksacyjne zajęcia na łonie przyrody, w Parku Hallera, opcjonalnie Hala Sportowa, uczestnicy 20-40 osób

- **W każdy piątek godz. 17**

Zumba – spalanie kalorii i rzeźbienie ciała w rytmie muzyki w Parku Hallera, opcjonalnie w Hali Sportowej, uczestnicy 20-40 osób

- **2 całodniowe pikniki rowerowe w każdy 3 czwartek miesiąca**

Rajdy rowerowy na terenach zielonych, połączone z zawodami kajakowymi, marszem nordic walking, w okolicach Parku Zielona i Jezior Pogoria, zakończone wspólnym biesiadowaniem przy grillu., w. każdym uczestniczyło 60-80 osób

5. Realizacji programu szkolnego wspierającego proces rewitalizacji w POR CENTRUM zrealizowanego w roku szkolnym 2017/2018

Celem realizacji przedmiotu zamówienia było przygotowanie młodzieży do roli świadomych uczestników w społeczności lokalnej. Młodzi ludzie poprzez wzrost kompetencji społecznych i obywatelskich pobudzanie do aktywności i kreatywności powinni angażować się w procesy decyzyjne wpływać na zmiany kierować lokalną rzeczywistość w poczuciu odpowiedzialności za swoje miasto.

Celem pośrednim było przygotowanie nauczycieli oraz społeczności uczniów i rodziców do udziału w procesie rewitalizacji jako ważnych partnerów w dialogu z lokalną społecznością i wzmocnienie ich roli wychowawczej jako jednego z elementów długofalowego działania nastawionego na budowę kapitału społecznego

W ramach zadania opracowana została metodologia oraz pakiet scenariuszy, wg których prowadzone były najpierw zajęcia pilotażowe w wybranych placówkach (I i V LO) i wg których w roku szkolnym 2017/2018 odbyły warsztaty w 6 szkołach ponadgimnazjalnych w mieście: I LO, II LO, III LO, VLO oraz w Zespole Szkół Technicznych i Zespole Szkół Ekonomicznych

Przygotowany program edukacyjny dla młodzieży ponadgimnazjalnej, obejmujący 6 kompleksowo opracowanych scenariuszy, został przygotowany dla ok. 20 osobowych grup, z których każda wzięła udział w cyklu specjalnie skonstruowanych warsztatów ułożonych tematycznie w logiczny ciąg. Najpierw z zakresu tzw. umiejętności interpersonalnych, m.in. komunikacji, motywacji, roli grupowych, następnie obejmujących zagadnienia nastawione na umotywowanie uczniów do czynnego udziału w procesie rewitalizacji, w tym: aktywnego uczestnictwa w konsultacjach, budowania tożsamości lokalnej i pozytywnych związków z Dąbrową Górniczą, wzmocnienia kapitału społecznego, a także promowania wiedzy o procesie rewitalizacji. Końcowymi elementami projektu była gra terenowa na terenie Fabryki Pełnej Życia oraz 3-dniowe międzyszkolne warsztaty wyjazdowe kompetencji liderek z wykorzystaniem różnych metod partycypacji społecznej. na terenie ośrodka szkoleniowo- wypoczynkowego Apartamenty nad Wisłą w Wiśle. Uczestnicy rekrutowali się ze wszystkich grup biorących udział w projekcie. Warsztaty miały na celu integrację wewnątrzpokoleniową, budowanie więzi pomiędzy uczniami z różnych szkół, a więc do tej pory osobami nieznanymi, po to, by m.in. ułatwić uczestnikom wejście w rolę animatora lokalnej społeczności. Warsztaty

zakładały przygotowanie uczestników do animowania działań w przestrzeni miasta, organizowania grup sąsiedzkich czy inicjowania oddolnych inicjatyw społecznych

6. Realizacji programu senioralnego wspierającego proces rewitalizacji w POR CENTRUM zealizowanego w roku 2018

Przygotowany program skierowany był do mieszkańców Dąbrowy Górniczej w wieku 60 + oraz pośrednio do instytucji i organizacji zajmujących się wspieraniem i aktywizacją osób starszych, np. Uniwersytetów Trzeciego wieku, Klubów Seniora, Dziennych Domów Pomocy Społecznej itp. W okresie, którego dotyczy niniejszy raport, tj. maj-listopad 2018, warsztaty zostały przeprowadzone w dziesięciu ok. 20-osobowych grupach, w skład których weszli seniorzy m.in. z :

-Klubów Seniora przy ul. Sienkiewicza oraz Klubu Osiedlowego Helikon

-Dziennych Domu Opieki Społecznej przy ul. Korczaka 9a, ul. Jaworowej 4 oraz ul. Morcinka 15.

-seniorzy skupieni wokół Uniwersytetów Trzeciego Wiekui działających przy Pałacu Kultury Zagłębia i Wyższej Szkoły Biznesu, wokół Klubu Aktywuj się, także przedstawiciele Rady Seniorów Miasta Dąbrowa Górnicza oraz podmiotów społecznych działających na rzecz seniorów.

Program warsztatów był realizowany w Centrum Aktywności Obywatelskiej w Dąbrowie Górniczej przy ul. Sienkiewicza 6a, na terenie ogrodu społecznego zlokalizowanego w Fabryce Pełnej Życia oraz na terenie placówek biorących udział programie.

Wszystkie zajęcia prowadzone były przez dwóch trenerów, uczestniczyło w nich łącznie 206 osób.

7. Pozostałe aktywności

✓ Udział w Finale Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy 10.01.2018r

Impreza odbyła się w Miejskiej Bibliotece Publicznej , Stowarzyszenie działało wspólnie ze sztabem V LO, na naszym stoisku licytowane były zdjęcia z podróży podarowane nam przez znajomego fotografa , biżuteria zrobiona przez członkinię stowarzyszenia, kubeczki i torby z logo projektów, książki, wolontariusze i licytujący częstowani byli słodkościami i sałatkami przygotowanymi przez naszych członków i sympatyków. Warto podkreślić duże zaangażowanie naszych członków, którzy wspierali akcję od rana do wieczora.

✓ Organizacja imprezy „Seniorzy na rowery”. 13.06.2017r.

Organizatorami są członkowie i sympatycy Stowarzyszenia , którzy sami załatwili sponsorów (Damel, Wodociagi, Auchan, Sklep Mięsny,) , przy współpracy z UM Wydz. Promocji i Sportu oraz CSiR. Celem przedsięwzięcia, czwartej już edycji, było jak zawsze pobudzenie do aktywności fizycznej osób powyżej 60 roku życia z terenu Dąbrowy Górniczej i okolic i zachęcenie ich do aktywnego spędzania czasu wolnego. W programie całodniowej imprezy był przede wszystkim rajd rowerowy wokół akwenów wodnych Pogorii, wspólne grillowanie na terenie ośrodka CSiR na Pogorii III, wspólne śpiewanie, konkursy oraz gry i zabawy. Udział wzięło ok. 70 osób .

Zarząd Stowarzyszenia:

Alicja Kowalska – prezes.....

Michalina Lulek – v-ce prezes.....

Czesław Kania – skarbnik.....